

Ohje tuottajavastuun ottamiseksi huomioon ammattimaisen jätteenkuljettamisen hyväksymisessä ja merkitsemisessä jätehuoltorekisteriin

Jätehuollon tuottajavastuuvollisuus koskee kymmeniä tuhansia suomalaisia valmistajia, maahantuojia ja pakkaajia. Tuottajavastuu koskettaa välillisesti myös ammattimaisia jätteen kuljettajia, mistä johtuen asia tulee ottaa huomioon jätteenkuljettajien hyväksymisessä jätehuoltorekisteriin sekä jätteenkuljettajien valvonnassa.

Tämä ohje on tarkoitettu tueksi ammattimaisia jätteenkuljetuksia koskevien hakemuksien käsittelijöille sekä toiminnan valvojille tuottajavastuuasioden huomioon ottamiseksi.

Pirkanmaan ELY-keskus toimii jätehuollon tuottajavastuun valtakunnallisena valvontaviranomaisena lukuun ottamatta Ahvenanmaata.

Tuottajavastuu

Tuottajavastuulla tarkoitetaan tuottajan velvollisuutta vastata markkinoille saattamistaan tuotteista myös niiden elinkaaren lopussa. Jätelain (646/2011) 48 §:ssä on määritelty tuotteet, joiden valmistajilla, maahantuojilla, etämyyjillä sekä pakkaajilla on velvollisuus järjestää markkinoille laskemiensa tuotteiden jätehuolto kustannuksellaan, kun tuotteet poistetaan käytöstä.

Tuottajavastuun piiriin kuuluvia jätteitä ovat:

- sähkö- ja elektroniikkalaiteromu eli SER
- käytöstä poistetut paristot ja akut
- pakkausjätteet
- käytöstä poistetut renkaat
- romuajoneuvot ja niiden osat
- keräyspaperi
- kertakäyttöiset muovituotteet
- muovia sisältävät kalastusvälineet

Vuonna 2021 lainsäädäntö laajeni sisältämään myös etäkaupalla Suomen markkinoille saatetut tuotteet.

Tuottajien on velvoitteidensa täyttämiseksi liityttävä tuottajayhteisöön. Tuottajarekisteriin liittynyt tuottajayhteisö huolehtii tuottajan puolesta mm. tuotteen keräyksestä, kuljetuksesta, kierrätyksestä ja jäteraportoinnista. Siten jätelaissa tarkoitetuilla tuottajan vastuilla ja oikeuksilla tarkoitetaan käytännössä tuottajayhteisöjen vastuuta ja oikeuksia. Edes tuottaja ei voi toteuttaa omien tuotteidensa jätehuoltopalveluita ilman yhteistyötä tuottajayhteisön kanssa.

Tuottajan vastuu jätehuollosta ja sen kustannuksista (jätelaki 46 §)

Jätelain mukaan tuottajan on järjestettävä markkinoille saattamiensa 48 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden jätehuolto sekä vastattava siitä aiheutuvista kustannuksista, jollei jätelaissa toisin säädetä. Tuottajan velvollisuus koskee käytöstä poistettuja tuotteita, jotka luovutetaan 49, 49 a tai 56 §:ssä tarkoitettuun vastaanottoaikaan tai **kuljetukseen**.

Tuottajan 1 momentin mukainen velvollisuus koskee tuottajan Suomen markkinoille saattamia tuotteita ja etäkaupalla suoraan käyttäjille myymiä tuotteita sekä tuottajan markkinaosuuteen nähden kohtuulliseksi katsottavaa osuutta muista vastaavista tuotteista riippumatta tuotteiden markkinoille saattamisen ajankohdasta.

Tuottajan ensisijainen oikeus järjestää jätehuolto (jätelaki 47 §)

Jätelain mukaan tuottajalla on ensisijainen oikeus järjestää vastuulleen kuuluvien käytöstä poistettujen tuotteiden jätehuolto. Muut toimijat saavat perustaa käytöstä poistettujen tuotteiden keräys- tai vastaanottojärjestelmiä **taikka tarjota tähän liittyviä palveluita** vain, jos tämä tehdään yhteistyössä tuottajan kanssa.

Jätteenkuljettajien osalta yhteistoiminta tuottajan kanssa tarkoittaa käytännössä sitä, että toiminnanharjoittaja on sopinut kirjallisesti tuottajayhteisön kanssa tuottajavastuun alaisten jätteiden kuljettamisesta vastaanottopisteeltä käsittelyyn tai jätteen keräämistä/noutamista suoraan asiakkailta käsittelyyn. Kirjalliseksi katsotaan myös mm. sähköpostitse tehty sopimus. Jos kyseessä on sopimusketju, joka on osa tuottajan järjestelmää, yksittäisillä ketjun toimijoilla ei kuitenkaan tarvitse olla erillistä sopimusta tuottajayhteisön kanssa. Yksittäisille sopimuksille ei ole tarvetta esim. ison jätteenkäsittelyoperaattorin alihankkijoilla, jotka kuljettavat kaikki tuottajavastuun alaiset jätteensä tuottajayhteisön kanssa sopimuksen tehneelle jätteenkäsittelyoperaattorille.

Käytöstä poistettavien tuotteiden vastaanotto ja kuljetus (jätelaki 49 §)

Tuottajan on järjestettävä käytöstä poistettavien tuotteiden vastaanottoaikoja siten, että tuotteen voi maksutta ja vaivattomasti luovuttaa näin järjestettyyn vastaanottoon. Tarvittavien vastaanottoaikkojen määrää alueittain määritettäessä otetaan huomioon niihin luovutettavien käytöstä poistettujen tuotteiden laji, laatu ja ennakoitu määrä sekä vastaanotosta ja **kuljetuksesta** aiheutuvat ympäristövaikutukset ja kustannukset. Määrä voi olla tuoteryhmittäin ja alueittain erilainen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vastaanottoaikkojen määrästä.

Paperituotteiden tuottajan on 1 momentista poiketen **järjestettävä** käytöstä poistettujen 48 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen paperituotteiden **kuljetus maksutta kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanottoaikasta**, jos kiinteistö sijaitsee muulla kuin pientalo- tai haja-asutusalueella.

Tuottajan on järjestettävä 56 §:n mukaisesti kerättyjen käytöstä poistettujen tuotteiden **kuljetus maksutta tuotteen jakelijan vastaanottoaikasta**.

Kuntien ja pakkausten tuottajayhteisön yhteistoiminta pakkausjätteen erilliskeräyksessä (jätelaki 49 a §)

Kuntien ja pakkausten tuottajayhteisön on vähintään kaksi kolmasosaa Suomen asukkaista kattavalla sopimuksella sovittava 32 §:n 1 momentissa tarkoitettussa toiminnassa syntyvän pakkausjätteen erilliskeräyksen järjestämisestä yhteistoiminnassa siten, että:

... 4) jätteen keräys ja **kuljetus** järjestetään kustannustehokkaasti ja niin, että päästöt ympäristöön sekä haitat asuin ympäristön viihtyisyydelle ja turvallisuudelle ovat mahdollisimman vähäiset...

Tuottajavastuuvallontaan ehdotus tuottajavastuun huomioimiseksi ammattimaisen jätteenkuljettamisen hyväksymisessä ja merkitsemisessä jätehuoltorekisteriin

Koska tuottajayhteisöillä on ensisijainen oikeus järjestää vastuulleen kuuluvien käytöstä poistettujen tuotteiden jätehuolto ja siten siihen kuuluvat kuljetukset, on käytöstä poistettujen tuottajavastuunalaisten tuotteiden (jätteiden) kuljettamisen tapahduttava yhteistyössä tuottajayhteisöjen kanssa.

Pirkanmaan ELY-keskuksen tuottajavastuuviranomaisen näkemyksen mukaan, jos toimija hakee jätteenkuljettajarekisteröintiä tuottajavastuun alaisen jätenimikkeen osalta, kuljettamisen on tapahduttava yhteistyössä tuottajayhteisön kanssa. Mikäli toimija hakee hyväksyntää useille eri tuottajavastuualojen jätenimikkeille, pitää kuljettamisen tapahtua yhteistyössä kyseessä olevien alojen hyväksytyjen tuottajayhteisöjen kanssa. Tuottajavastuuviranomainen voi antaa epäselvissä tilanteissa asiantuntija-apua.

Suositellaan, että rekisteröintiä hakevaa pyydetään osoittamaan kirjallisesti, että tuottajavastuunalaisten jätteiden kuljettaminen tapahtuu yhteistyössä tuottajayhteisön kanssa. Mikäli hakijalla ei ole sopimusta yhteistyöstä tuottajavastuun alaisen jätenimikkeen osalta toimialan tuottajayhteisön kanssa, ilmoitetaan tieto jätteenkuljettajasta tuottajavastuuviranomaiselle. Mikäli kuljetetaan yrityksen omaa jätettä ennen jätteen päättymistä tuottajien järjestämään jätehuoltojärjestelmään, voidaan kuljetus tehdä ilman yhteistyötä tuottajayhteisön kanssa.

Ohjetta sovelletaan vastaavalla tavalla myös jätteen välittämiseen ja ulkomaalaisten toimijoiden vastavuoroisen tunnistamisen merkitsemiseen.

Valvontaviranomaisen on määrääjoin tehtävän tarkistuksen (JL 124 §) yhteydessä lisäksi tarkistettava yhteistyösopimuksen voimassaolo tuottajien kanssa. Mikäli sopimusta ei ole tai se ei ole enää voimassa, ilmoitetaan tieto jätteenkuljettajasta tuottajavastuuviranomaiselle.

Lisätietoja

Ajantasaista tietoa tuottajavastuusta, tuottajayhteisöistä ja tuottajarekisteristä on löydettävissä [Tuottajavastuun verkkosivuilta](#).

Tuottajavastuunsa hoitaneet tuottajat voi tarkistaa suoraan Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) ylläpitämästä [Jätehuoltokompassista](#).

Tuottajayhteisöiltä suoraan tuottajayhteisöltä tai tuottajavastuuta valvovalta viranomaiselta voi tarkistaa ajantasaiset sopimukset kuljettamisesta.

Tuottajavastuuvallontatarkastajat antavat asiasta lisätietoja:

- Akut ja paristot, Jaana Mäenpää, jaana.m.maenpaa(at)ely-keskus.fi, +358 295 036 396
- Autot, Mervi Sivula, +358 295 036 011
- Pakkaukset, Tuomo Aunola, +358 295 036 319 ja Milla Kolehmainen +358 295 036 188
- Juomapakkaukset, Matti Silvola, +358 295 036 386
- Keräyspaperi, Jonna Paatonen, +358 295 036 365
- Renkaat, Jonna Paatonen +358 295 036 365
- Sähkö- ja elektroniikkalaitteet, Enni Virtanen, +358 295 036 091
- Kertakäyttöiset muovituotteet ja muovivaes sisältävät kalastusvälineet, Henriikka Harinen, +358 295 036 307
- Etäkauppa, Tiina Vermaete, +358 295 036 271
- Ryhmäpäällikkö, Mika Heinonen, +358 295 036 136

Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Yleinen sähköpostiosoite: tuottajavastuu@ely-keskus.fi

Tilaa tuottajavastuun [Uutiskirje](#)

Pirkanmaan ELY-keskus
Kansallinen tuottajavastuuvallontaviranomainen

Lainsäädäntö

Ajantasaista tietoa tuottajavastuuta koskevasta lainsäädännöstä on löydettävissä [Tuottajavastuun verkkosivuilta](#).